

6.A DROPPER »FUCK DIG« OG »FEDE LUDER«

FOLKEKOLEN

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

NR. 10 | 21. MAJ | 2015

BOBLER TIL DEN BEDSTE LEDER

LÆRERNE RULLEDE
RØD LØBER UD FOR
DERES LEDERE

LÆS REPORTAGE SIDE 6

200

SKOLER HOLDER PRØVE
MED NETADGANG

LÆS SIDE 34

MUNDKURV

FORSKERE KLAGER OVER
KOLLEGAS TONE

LÆS SIDE 26

BØRNE-
NES
U-LANDSKALENDER
2015

DANIDA

DR

CARE

Ta' på faglig opdagelse i Nepal

Spændende ny fortælling af Kim Langer er den røde tråd i tre skalérbare forløb. Mange varierede opgaver og høj faglighed. Tilpasset de nye Fælles Mål.

INTROPRIS I FORÅRET 249 kr. Bestil nu på u-landskalender.dk

1.-4. klasse • Dansk, natur/teknologi og tværfagligt • 30 elevbøger • 2 lærervejledninger
Tematiske film fra DR og Danida • Masser af opgaver på app, på web og i klassen

Læs mere side 4

Vi er hinandens arbejdsmiljø

Champagne, rød løber og fodmassage til lederne. Der er vist ikke mange skoler i Danmark - eller i hele verden - hvor lærerne finder på det! Men på den lille jyske landsbyskole i Smidstrup-Skærup hyldede lærerne deres ledere fredag op til påske med netop disse events.

Jeg blev rørt, fortæller skolelederen. Ikke så mærkeligt.

For når krybben er tom, bides hestene, og der vandrer mange historier rundt om ufleksible ledere, som gør tidspres og flere opgaver værre ved at stå stejlt på en bestemt - mere eller mindre gennemtænkt - måde at gøre tingene på. Ledere, der bukker under for presset af for mange opgaver og mistillid fra lærerne, findes også.

Så man kan kigge grundigt på ledere og medarbejdere på Smidstrup-Skærup Skole og se, hvad de gør. Kan man lade sig inspirere?

Svaret ser ud til at være så simpelt, at det næsten gør ondt: De lytter til hinanden. Det sker ud fra en filosofi om, at ingen besidder det perfekte overblik og de fejlfri løsninger helt alene.

Der er ingen distance eller »upstairs-downstairs«, som skolelederen siger. Derimod gensidig respekt og en konstruktiv dialog. For lærerne gør også deres del af arbejdet. De kommer med løsningsforslag, samtidig med at de præsenterer problemer. Det hele bliver diskuteret grundigt og prøvet af.

Dertil kommer anerkendelse, masser af fejring, ledere, som bevæger sig rundt på skolen - og en planlægning, som inddrager lærerne og endda tænker vikartimer ind.

Men er alt så godt i Smidstrup-Skærup? Nej, skolen slås med de samme problemer som resten af landets skoler. Men de prøver at få hverdagen til at fungere.

På den måde er den glade leder i Smidstrup et eksempel på sammenhængen mellem skoledebatten på metaniveau og hverdagen på skolerne.

Samtidig med at forskere og lærere diskuterer målstyring, testskole, manglende forberedelsestid og læringsreform, er der en hverdag, som står op hver morgen og går i seng igen om aftenen.

Og netop i den hverdag er der altså lærere og ledere, som kan skabe en skole med et godt arbejdsmiljø.

Det er godt at se. For selv om mange med god grund er bekymrede over, hvilken skole der er ved at blive gennemtruffet i Danmark, skal lærere, elever og skoleledere jo stadig leve i den og få det bedste ud af det.

I arbejdsmiljøafdelingen i Danmarks Lærerforening hænger et lille skilt, hvorpå der står: »Vi er hinandens arbejdsmiljø«. Det gælder også på skoler. Så tillykke til lærere og ledelse på Smidstrup-Skærup Skole! ☒

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@DLF.ORG

folkeskolen.dk

Målstyring

»Jeg blev så glad, da min 8. klasse for nylig klarede sig eksorbitant flot i den nationale test i læsning. (...) Det burde være gået helt galt for mine elever. Min undervisning er nemlig nok noget af det mindst evidensbaserede, mest målustyrlige og testnegligerende, der kan opdrives i den danske folkeskole«.

Lasse Bak Sørensen, lærer

Skolernes Innovationsdag

»Nu forholder det sig jo således, at vi i Nordjylland har umådelig svært ved at benytte os af tilbud i Københavnsområdet. Så vi kunne sidde tilbage med en følelse af, at vores samfund i den grad prioriterer den innovative udvikling i hovedstadsområdet«.

Karen Grøn, lærer

60 procent inkluderes uden støtte

»Der er tale om et nærmest utilgiveligt svigt af politikerne på Christiansborg, der ikke har levet op til deres ansvar og sikret, at resurserne fulgte med«.

Steen Hessner, lærer

Flot faglig rejse til hverdagen "på verdens tag":

MYSTIK & BØRNE-LIV I NEPAL

Bøger, film, web, app og masser af faglige og kreative opgaver: Kim Langer har skrevet årets spændende fortælling, *Det tredje øje*, om en dreng i det vestlige Himalaya og en pige i Kathmandu – og deres mystiske amulet. Elevbogen rummer også fabler, fakta, fotos og tegninger. Materialet er lavet lige før jordskælvet og har fokus på Nepals natur og kultur – og på den hverdag, de nu er i gang med at opbygge igen.

- Dansk, natur/teknologi og tværfaglige temauger
- Tilpasset Forenklede Fælles Mål for 1.-4. klasse
- Elevweb og iPad-app med online-opgaver og UNI-login
- Tre engagerende forløb med varierede opgaver
- Lærerveb med opgavebank, filmbank og fotobank
- Temafilm fra DR, Care og Danida
- Madopskrifter, leg og bevægelse
- Børne-rap med Per Vers
- Lydbøger, læsestøtte og varieret lix
- DR har Nepal-tema i efteråret på Ramasjang og Ultra

CARE Danmark tilbyder 150 gratis foredrag med fortælling og ting fra Nepal. Kræver hurtig tilmelding. U-landskalenderen støtter i år CAREs arbejde for bedre ernæring og uddannelse til bjergbørn i Nepal.

**BESTIL
klassesæt nu
Intropris 249 kr.
u-landskalender.dk**

30 store elevbøger
2 lærervejledninger
Adgang til app, opgaver
og alle web-materialer

Lærerne siger:

"Fantastisk materiale" – Gennemarbejdet, fyldt med idéer, lige til at gå til" – "Anbefaler det til alle jeg kender!"

DANIDA

DR

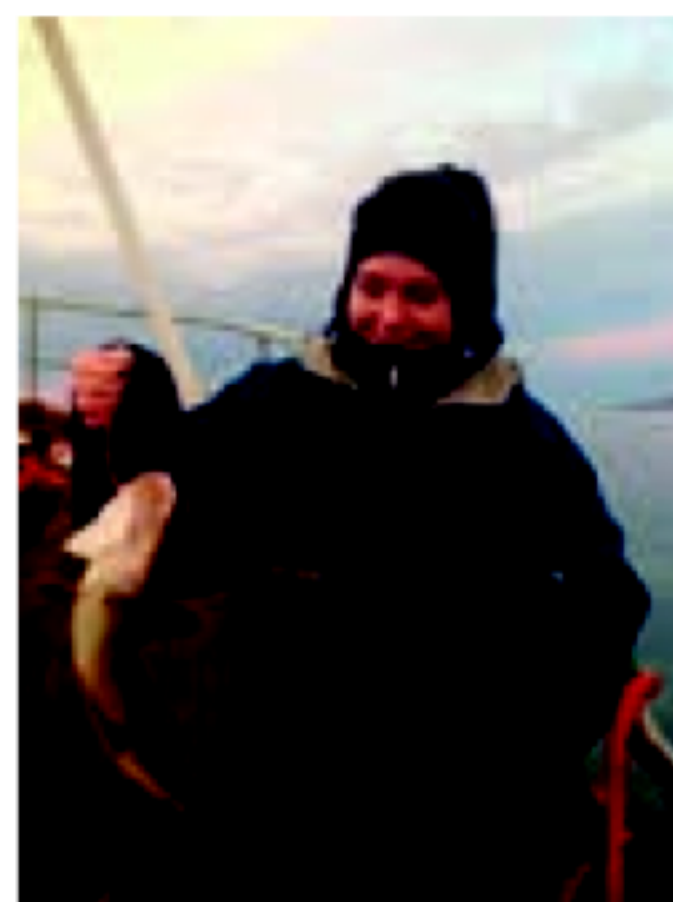
CARE
FOR BØRNE

INDHOLD

6

19

20

I praktik nord for polarcirklen

Lærerstuderende
Frederikke Schødts har
været fire uger i praktik
i Island.

Kronik: Reformen tager ti år

– men det kræver også
fokus, hvis det skal
blive en succes.

**FEJRET MED
CHAMPAGNE**
PÅ SMIDSTRUP-SKÆRUP
SKOLE ER LÆRERNE IKKE
I TVIVL: DE HAR VERDENS
BEDSTE SKOLELEDELSE.

26

Verbale tæsk i skoledebatten

»Rømer-sagen«
rulles ud.

30

38

»Dem og os«

Religionsundervisningen
kræver et fagligt sprog.

Til kamp for den gode tone

6.a på Vestergårds-
skolen i Aarhus øver sig
i at slippe af med
bandeordene.

→ OVERSIGT

Personaletilfredshed:

Lærerhyldest: Verdens bedste
skoleledelse...../ 6

Folkeskolen.dk/ 14

Lærer til lærer/ 19

Debat

Kronik...../ 20

DLF mener...../ 22

Læserbreve/ 25

Skoleforsker-infight

Skoleforskere forsøgte
at lukke munden på kollega...../ 26

Trivsel

Mindre hold kæft og mere undskyld/ 30

Afgangsprøve

Dansk stil – nu med netadgang/ 34

Spot...../ 36

Tættere på faget...../ 38

Mindeord...../ 41

Ledige stillinger/ 41

Bazar...../ 54

Uskolet...../ 58

LÆRER- HYLDEST: VERDENS BEDSTE SKOLE- LEDELSE

Lederne på Smidstrup-Skærup Skole blev modtaget med rød løber, champagne og skulderklap, da de mødte på arbejde en fredag i marts.

Oplever du, at ledelsen stoler på, at medarbejderne gør et godt stykke arbejde?

Vejle Kommune:

80,1

Smidstrup-Skærup Skole:

93,0

Besvarelserne i trivselsmålingen går fra 0-100, hvor 0 er »meget negativt«, og 100 er »meget positivt«.

AF MIE BORGGREEN WINTHER · FOTO: PALLE PETER SKOV

Hver morgen møder skoleleder Lance Luscombe ind klokken 7.20, og fredagen inden påskeferien var ingen undtagelse. De snoede landeveje mellem Vejle og Fredericia fører blandt andet til Smidstrup-Skærup Skole, og da Lance Luscombe står ud af bilen for at tage den sædvanlige rute gennem skolens bagindgang, bliver han mødt af en kollega, der siger, at han skal bruge hovedindgangen. Der er noget, han skal se.

Lance Luscombe tror, at det er noget bøvl med rengøringen, skifter retning og skridter tværs over skolegården, hvor han igen bliver mødt af en kollega. Igen får han at vide, at han skal gå ind ad hovedindgangen.

På fliserne foran hovedindgangen er en rød løber rullet ud, klar til at tage imod Lance Luscombe. På turen op til døren er han flankeret af Dannebrog på begge sider, i glaspartiet over døren står der »Godmorgen til verdens bedste ledelse«, og i døråbningen står hele skolens personale klar med kram og klap på ryggen.

»Der blev jeg rørt. Jeg arbejder hårdt for at lykkes i mit arbejde, og det følte jeg, at jeg havde, lige der. Det var en stærk oplevelse«, fortæller Lance Luscombe.

Efter ham fulgte en lige så mundlam viceskoleleder, Marianne Møberg, og til sidst Michael Weber, Smidstrup-Skærup Skoles pædagogiske leder. Han var sent på den og så ikke skiltet, mens han hastigt gik ad den røde løber, forbi hele personalet i entreen og ned på sit kontor. Han troede, at det var endnu et af skolelederens skøre påfund.

»Da jeg kom ud fra kontoret igen, stod de og grinte ad mig. Jeg havde slet ikke fanget, hvad der foregik. Så jeg blev virkelig taget med bukserne nede«, griner Michael Weber.

Noget ekstraordinært

I personalestuen var der arrangeret fælles morgenmad, i 10-frikvarteret fik de tre ledere både massage og fodbad, og resten af dagen bød på anrettet frokostbord, sang, chokolade og blomster.

Mindre kunne dog ikke gøre det, mener Anne-Mette Jørgensen, der er skolens arbejdsmiljørepræsentant.

»De viser hele tiden, at de sætter stor pris på personalet på skolen, og vi har været rigtig meget igennem sammen. Derfor ville vi også gerne gøre noget ekstraordinært for dem«, fortæller hun. Hun henviser først og fremmest til tiden fra lockouten og frem. I foråret 2013 fik lærerne blomster fra ledelsen, da de blev lockoutet. Og det blev fejret med flag, da de kom tilbage. Men også i hverdagen oplever medarbejderne, at de tre ledere er gode til at rose, når tingene går godt, og til at lytte, når meninger skal luftes og udfordringer løses.

Hvert år fejrer Smidstrup-Skærup Skoles ledelse hele personalet på »Lærerens dag« - »For vi er jo alle sammen om det«, som Lance Luscombe siger. Denne fejring gav lærernes og pædagogernes to tillidsrepræsentanter samt arbejdsmiljørepræsentanten ideen til at fejre skolens tre ledere.

Alle skolens ansatte har været med i overraskelsen. Der er blevet holdt walk and talks på gangene, og der er blevet fordelt opgaver

Et nyt gyngestativ ville koste os 56.000 kroner. For næsten de samme penge kan jeg give lærerne en god oplevelse, mens vi gør klar til et nyt skoleår. Det handler om at prioritere.

Lance Luscombe,
skoleleder på Smidstrup-Skærup Skole

i smug. Og ingen i ledelsen fangede noget, selvom lærerne flere gange var på nippet til at tale over sig, fortæller viceskoleleder Mari-
anne Møberg.

Smidstrup-effekten

»De fleste vil nok sige, at jeg er anderledes«, siger Lance Luscombe. Som hans navn afslører, er han halvt englænder. Han er født i Zambia, er engelsk statsborger og opvokset i Danmark. Hans kulturelle baggrund gør, at han nogle gange er ganske udansk - og som

skoleleder har han sendt janteloven hen, hvor peberet gror. Det er det, han kalder Smidstrup-effekten; når man er stolt af sit arbejde og viser det frem.

Derfor fejrer han stort som småt - og det sker som regel med rundstykker. Faktisk finder skolelederen så mange anledninger til at give morgenbrød på lærerværelset, at den lille skole på landet bliver kaldt »rundstykkeskolen«.

»Det er vigtigt med den slags 'honningdepoter', forklarer Lance Luscombe. Honningdepoterne er blevet til en filosofi på skolen,

hvor depoterne bliver fyldt med alt fra personaleaftener med tapas til rullekufferter i julegave, der skal bruges til et todagesophold for lærere og pædagoger første uge i august, mens de forbereder sig på næste skoleår.

»Et nyt gyngestativ ville koste os 56.000 kroner, og for næsten de samme penge kan jeg give lærerne en god oplevelse, mens vi gør klar til et nyt skoleår. Det handler om at prioritere, og vi får som ledelse sådan et ophold tifold igen, når lærerne skal i gang med arbejdet«, siger han.

En fælles retning

Sammenhold har der altid været masser af på Smidstrup-Skærup Skole, også selv om der de sidste fem år er sket mange ændringer. Skolens struktur er med dispensation fra folkeskoleloven blevet omlagt til en aldersintegreret skole, siden august 2013 har skolen fungeret som Pals-skole, og ligesom alle andre har de kæmpet sig igennem lockout, reform og arbejdstidsloven.

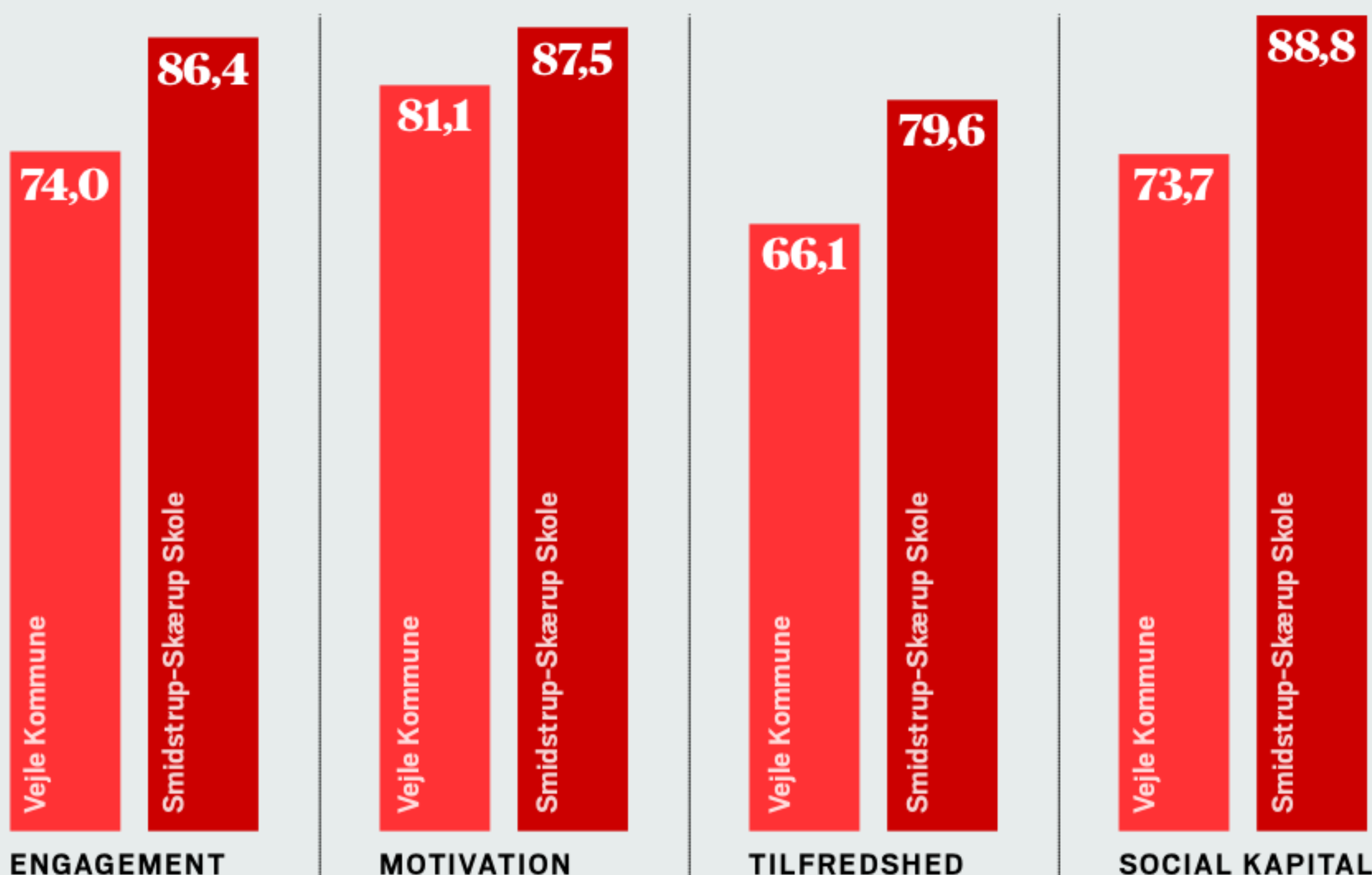
Det har været nogle hårde år, men si-
degevinsten er, mener skoleleder Lance Luscombe, at lærerne på Smidstrup-Skærup Skole har prøvet at få ommøbleret hele deres fundament - og er kommet helskindet ud på den anden side.

»Pals er med til at skabe en fælles retning for vores arbejde på skolen, men det har også været med til at skabe et rum for pædagogiske diskussioner, hvor vi bliver skarpe på vores profil«, siger tillidsrepræsentant Annisette Damkjær.

Pals står for »positiv adfærd i læring og samspil« og er et redskab til at dyrke positiv adfærd og kultur samt forebygge adfærdsproblemer. Det sker ved, at en medarbejdergrup-

Vejle: Trivselsmåling 2015

Besvarelserne i trivselsmålingen går fra 0-100, hvor 0 er »meget negativt«, og 100 er »meget positivt«.

Det er vigtigt for Lance Luscombe og de andre to ledere, at de er i tæt berøring med den daglige praksis på skolen.

pe hver uge laver rollespil med forskellige lærer-elev-situationer, hvor de ud fra skolens værdier om ansvar, respekt og omsorg diskuterer og finpudser reaktioner og dialog med eleverne.

»Pals er med til, at vi tager ansvar for vores måde at være skole på. Det er også en måde, hvorpå lærerne og pædagogerne er med til at formulere vores værdier. Jeg tror, det er vigtigt, at man tør give slip på ledelsen, mens man stadig har øje for retningen. Hvis man som leder har lagt vejen, er der ikke plads til dialog«, mener Lance Luscombe.

Opgør med opdeling

Der er en særlig kultur på Smidstrup-Skærup Skole, der ifølge tillidsrepræsentant Annisette Damkjær bedst kan beskrives som åbenhed. Holdninger, bekymringer og udfordringer kender intet hierarki - så længe tonen er respektfuld, kan alle på skolen sige deres mening. Og det kan mærkes, fortæller hun:

»Det giver en enorm tryghed, at vi er ligeværdige i forhold til ledelsen. Den gensidige tillid og det gode sammenhold gør, at når vi oplever modgang, så kommer vi hurtigt på benene igen«.

Honningdepoter – store som små – er en filosofi, der kommer til udtryk overalt på Smidstrup-Skærup Skole.

Men det har også krævet hårdt arbejde at opbygge det forhold mellem skoleledelsen og lærerne, mener Lance Luscombe.

»Da jeg startede som skoleleder, var der en meget udtalt upstairs-downstairs-mentalitet. Mit kontor blev kaldt for 'førerbunkeren'. Jeg har siden gjort op med, at der var så skarp en opdeling mellem ledelsen og de ansatte«, fortæller han.

For at komme tættere på den daglige praksis har skolens tre ledere en række faste ritualer. De går alle morgenrunder op og ned

KREDSFORMAND:

God trivsel på Smidstrup-Skærup Skole

Skolerne i Vejle Kommune har i 2015 fået foretaget en trivselsmåling, der bekræfter, at Smidstrup-Skærup Skole ligger i den høje ende på de fleste parametre og har en højere tilfredshed end det samlede gennemsnit for skolerne i Vejle Kommune. Og på nogle parametre ligger skolen endda højere end i målingerne fra 2011.

»Der er rigtig meget spredning i trivslen på skolerne i Vejle. Vi lå rigtig godt i målingerne i 2011 og tog et dyk i 2013, som i høj grad skyldtes de kommunale besparelser på skolerne. I år ligner den samlede trivselsmåling fra hele kommunen den fra 2013«, siger kredsformand Rikke Vagn-Hansen.

Kredsformanden mener, at den høje trivsel på Smidstrup-Skærup Skole har meget med ledelse at gøre. Her oplever hun, at ledelsen har givet lærerne rum til at lufte deres utilfredshed, og at lederne har været både synlige og tydelige.

»Det er ikke, fordi de har det lettere på Smidstrup-Skærup Skole. De har det tilfælles med kommunens 26 andre skoler, at de ikke kan nå deres opgaver. Men der er en stor grad af tillid, inddragelse og indflydelse, som påvirker deres trivsel. De er bare gladere, og det er da værd at bemærke«.

Det gør de på Smidstrup-Skærup Skole

Skoleleder Lance Luscombes opskrift på et godt samarbejde mellem skoleledelsen og personalet:

1	2	3	4	5	6	7
Vi har en fælles retning i udviklingen af skolen, men også gennem et fælles værdisæt.	Vi drøfter åbent, hvordan vi kan gøre hverdagen bedre.	Vi har forkastet janteloven, og vi fremhæver det, vi er stolte af. Vi kalder det Smidstrup-effekten.	Skolens ledelse er meget tæt på den daglige praksis på skolen.	Der er en tydelig ansvarsfordeling i forhold til indholdet i den nye skoledag.	Vi sørger for honningdepoter i hverdagen og fælles oplevelser for vores personale.	Vi er ikke bange for at gå forrest og prøve noget nyt.

ad gangene på skolen, underviser nogle timer om ugen eller deltager i den understøttende undervisning. Frokoster og pauser bliver holdt på personalestuen sammen med lærere og pædagoger, så der altid er en finger på pulsen - både når det kommer til det faglige, og når det kommer til det sociale liv på skolen.

Frem og tilbage-proces

På Smidstrup-Skærup Skole kæmper lærerne med de samme udfordringer som på andre skoler og har fuld tilstedeværelse.

»Vi er stadig ved at tilpasse os de nye rammer, der er for lidt forberedelsestid, tiden til forberedelse er for spredt, og der er ikke mulighed for at flekse for mange lærere«, siger skolens tillidsrepræsentant Annisette Damkjær.

Der er intet trylleslag, der kan give lærerne flere forberedelsestimer, men lige nu arbejder

Det var en kæmpe overraskelse for viceskoleleder Marianne Møberg og ledende pædagog Michael Weber, da de blev fejret af skolens personale.

skolens ledelse på at tilrettelægge skemaerne, sådan at lærernes to store kritikpunkter bliver forsøgt løst: At kunne flekse, hvilket ikke alle lærere har kunnet, selvom det på skolen er tilladt, og at få samlet forberedelsen.

»Lærerne har meget forskellige ønsker til deres forberedelse«, fortæller tillidsrepræsentanten. »Nogle er glade for, at det ligger spredt, og andre vil helst have samlet det hele i store bunker. Men det, vi arbejder for at ændre næste år, er, at der ikke kommer til at ligge en halv time her og der, men at der i stedet kommer lidt mere samling på det«.

Lærernes daglige udfordringer bliver som regel luftet direkte til ledelsen eller Annisette Damkjær, og ellers bliver emnerne hurtigt taget op på lærernes klubmøder. Problemstillingerne tager Annisette Damkjær med til skoleledelsen, og som regel har hun allerede en række løsningsforslag fra lærerne selv.

NYT, STÆRKT, UNDERVISNINGSMATERIALE OM BØRNS FORBRUG OG GENBRUG AF TØJ I DANMARK OG UDE I VERDEN.

NEMT, OVERSKUELIGT, GRATIS

Udførlig lærervejledning med veltilrettelagt emneuge, film, online-spil og aktiviteter følger med. Gratis. Betal kun porto og ekspedition. Se mere og bestil act KLUNS på: rodekors.dk/skole/kluns

Bliver konflikter
løst på en retfærdig
måde?

Vejle Kommune:

77,4

Smidstrup-Skærup Skole:

89,3

Besvarelserne i trivselsmålingen går fra
0-100, hvor 0 er »meget negativt«, og
100 er »meget positivt«.

»Det er en frem og tilbage-proces, hvor vi starter forarbejdet med ledelsen, og hvor personalet løbende ser på, om vi er færdige med at drøfte et emne, eller om der er mere, vi skal kigge på. Som regel har ledelsen fremsat nogle løsningsforslag med fordele og ulemper, som lærere og pædagoger diskuterer i forskellige udvalg, på møder og i team. Og der står det ret tit klart for os, hvad der er den bedste løsning for os«.

Det er derfor på mange måder løsninger, der vokser nedefra. Nogle gange bliver tingene også prøvet af på nogle dele af skolen og først senere integreret i resten af skolen, hvis det virker. Problemet med flekstid er opstået på grund af et læringsbånd, eleverne har om morgenen, hvor der arbejdes med de enkelte elevers læringsmål og fagligt stof. De lærere, der også har sene timer, kan derfor hverken flekse først eller sidst på dagen.

»Derfor er vi ved at se på, om vi kan rykke læsebåndet længere op ad dagen, så der er luft til at flekse i begge ender af dagen«, siger Annisette Damkjær.

Tacklet med et smil

Skoleleder Lance Luscombe ser helst, at de på Smidstrup-Skærup Skole tænker langt frem. Derfor har han sørget for, at vikartimer er tænkt ind i lærernes årsplan allerede fra

Det giver en enorm tryghed, at vi er ligeværdige i forhold til ledelsen. Den gensidige tillid og det gode sammenhold gør, at når vi oplever modgang, så kommer vi hurtigt på benene igen.

Annisette Damkjær,
tillidsrepræsentant på
Smidstrup-Skærup Skole

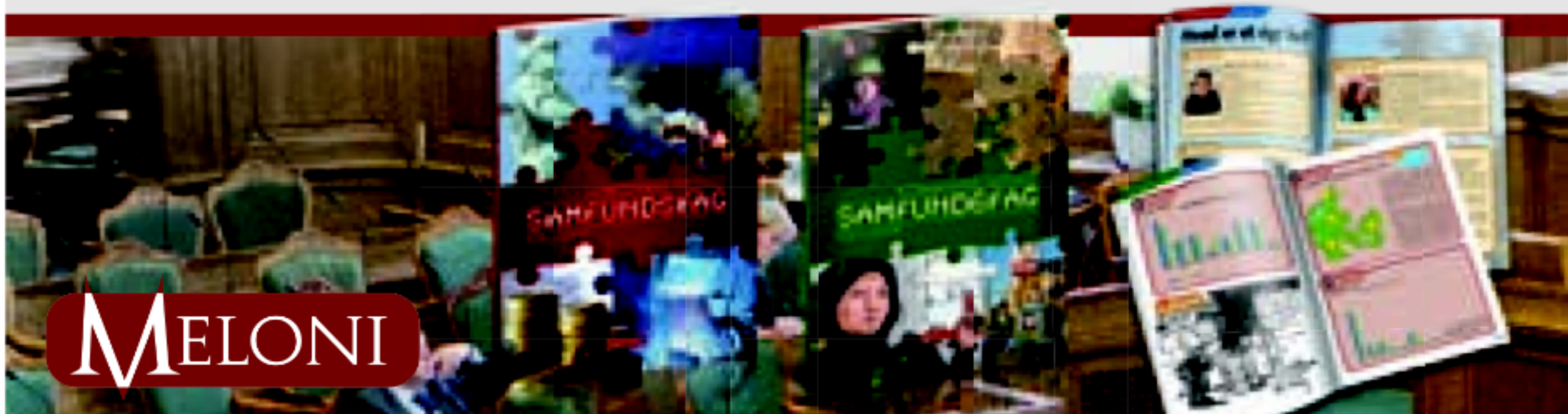
begyndelsen. Alle lærere har et individuelt antal vikartimer til rådighed på et år, som der kan trækkes på. Via en opgaveoversigt holder de styr på, at der ikke er nogen, der bliver brugt for meget og for ofte, samtidig med at der også hentes vikarer udefra.

Der er ikke langt fra tanke til handling, når ledelsen på Smidstrup-Skærup Skole er blevet gjort opmærksom på et problem. Og det gør, ifølge Annisette Damkjær, at både engagement, motivation og tilfredshed er i top, selvom det er et spil Tetris at få lærerlivet til at gå op i en højere enhed. ☒

mbw@dlf.org

Uundværlig til SAMFUNDSFAG

Samfunds-fag for... er et fleksibelt system, der er opbygget, så klassen og læreren har stor valgfrihed til at udvide de enkelte temaer efter interesser og forudsætninger.

Emner i 8. klasse

En lov bliver til
Magtens centrum
Fællesskaber
FN
Rig og fattig
Ideologier
Arbejdsliv

Emner i 9. klasse

Økonomi
Eu
Miljø
Kommunen
Medier
Kultur
NATO

Samfunds-fag 8 og 9

Grundbog kr. 120,-
Lærerens håndbog kr. 500,-
Klassesæt.kr. 2.500,-

MELONI

Forlaget Meloni • meloni.dk • post@meloni.dk • Priserne er ex moms